

APEL

Od 2011 r. w Instytucie Pamięci Narodowej realizowany jest ogólnopolski program badawczy pt. „Poszukiwania nieznanych miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego 1944–1956”, zmierzający do ustalenia lokalizacji grobów osób straconych i zamordowanych w latach stalinizmu, ich ekshumacji i identyfikacji. Dzięki podjętym działaniom, dotychczas udało się zidentyfikować takie osoby jak Bolesław Kontrym, Stanisław Kasznica, Antoni Olechnowicz, Hieronim Dekutowski, Stanisław Mieszkowski, Zygmunt Szendzielarz, Władysław Borowiec oraz dwudziestu dziewięciu innych polskich bohaterów zamordowanych przez komunistów w latach 1944–1956 i pogrzebanych w zbiorowych, bezimiennych mogiłach. Kolejne nazwiska zidentyfikowanych Ofiar są sukcesywnie podawane do publicznej wiadomości.

Stało się to możliwe dzięki najnowocześniejszym metodom porównywania materiału genetycznego DNA ofiar i ich bliskich, stosowanym przez współpracujących z IPN naukowców z Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Kolejne odnalezione szczątki czekają na identyfikację. Kolejni bezimienni dotąd bohaterowie czekają na przywrócenie czci i tożsamości. Stanie się to możliwe, jeśli będzie dostępny porównawczy materiał genetyczny od ich rodzin.

W związku ze zbliżającym się Narodowym Dniem Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Łukasz Kamiński, na konferencji prasowej 26 lutego 2015, ponownie zaapelował do bliskich ofiar terroru komunistycznego o przekazywanie materiału genetycznego, co pomoże w identyfikacji ich krewnych. Rodziny i wszystkich innych poprosił o przekazywanie wszelkich informacji o miejscach pochówku ofiar komunizmu, które pozwolą badaczom ekshumować, a następnie zidentyfikować kolejnych bohaterów.

Zabieg pobrania materiału genetycznego jest niezwykle prosty. Polega na pobraniu wymazu ze śliny na specjalny patyczek. Zestaw do pobrania materiału można zamówić poprzez infolinię i odesłać pocztą.

IPN apeluje także do świadków zbrodni i osób, które wiedzą o nich z różnych przekazów i świadectw, by opowiedziały, co wiedzą i co pamiętają. Dzięki temu kolejni skazani przez komunistów na zapomnienie bohaterowie odzyskają swoje nazwiska, a ich rodziny – bliskich.

IPN i PUM uruchomiły dwie ogólnopolskie infolinie telefoniczne:

- informacja o badaniach genetycznych – tel. (91) 48 49 873
- informacja o miejscach pochówku ofiar – tel. (22) 581 86 45

Informacje o projekcie można znaleźć na stronie:

www.poszukiwania.ipn.gov.pl

Od wielu lat badania naukowe, mające na celu odnalezienie miejsc pochówku Ofiar zbrodni reżimów totalitarnych na terenie północno-wschodniej Polski prowadzą także historycy i prokuratorzy z białostockiego Oddziału IPN. Efektem tych badań jest m.in. sporządzenie list nazwisk ofiar powojennych egzekucji w woj. białostockim, wykonanych głównie w więzieniu w Białymstoku oraz osób zmarłych w tymże więzieniu po wojnie. Lista straconych na mocy wyroków śmierci w województwie białostockim w latach 1944–1956 liczy 302 nazwiska, zaś lista zmarłych w więzieniu w tym okresie - 84 nazwiska. Listy zawierają podstawowe dane

osobowe ofiar. Trwają również intensywne prace badawcze, mające na celu ustalenie możliwie najpełniejszej listy ofiar zbrodni niemieckich dokonywanych na terenie białostockiego więzienia.

Jednocześnie od 2013 r. na terenie dawnego Węzienia Karno-Śledczego przy ul. Kopernika w Białymstoku prowadzone są prace ekshumacyjne, w ramach których wydobyto z ziemi szczątki około 300 osób zamordowanych w latach 1939–1956. Kolejny etap tych prac rozpocznie się w połowie czerwca 2015 r.

Dlatego niniejszym apelujemy do tych wszystkich krewnych Ofiar, których nazwiska znajdują się na ww. listach oraz tych, których krewni zginęli na terenie białostockiego więzienia przy ul. Kopernika (dawnej Szosie Południowej) w latach 1939–1944, a którzy dotąd nie oddali swojego materiału genetycznego do badań, o kontakt z białostockim Oddziałem IPN (15-637 Białystok, ul. Warsztatowa 1A, tel. 85 66-457-90 lub 85 66-457-84, mail: oddzial.bialystok@ipn.gov.pl).

Ustalone dotąd listy Ofiar zbrodni komunistycznych zostaną opublikowane na stronie internetowej www.ipn.gov.pl. Jednocześnie zwracamy się z apelem o ich jak najszerze rozpropagowanie.

W latach 1944–1956 wskutek terroru komunistycznego w Polsce śmierć poniosło ponad pięćdziesiąt tysięcy osób, straconych na mocy wyroków sądowych, zamordowanych i zmarłych w siedzibach Urzędów Bezpieczeństwa i Informacji Wojskowej, więzieniach i obozach, zabitych w walce lub w trakcie działań pacyfikacyjnych. Znaczną część ofiar stanowili członkowie antykomunistycznego ruchu oporu, kontynuujący walkę zbrojną do początku lat pięćdziesiątych.

Ich ciała grzebano w utajnionych i w większości nieznanych do dziś miejscach: na i w pobliżu cmentarzy, w pobliżu siedzib aparatu bezpieczeństwa, w lasach i na poligonach wojskowych. Niektóre przekazywano także do zakładów anatomii. Dla szybszego zatarcia śladów stosowano niekiedy środki chemiczne przyspieszające rozkład szczątków.